

STANOVISKO
hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu Obce Majcichov a rozpočtových organizácií
v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Majcichov na rok 2024 s výhľadom
na roky 2025 a 2026

V zmysle § 18f, odsek 1 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko HK k návrhu viacročného rozpočtu obce na rok 2024 s výhľadom na roky 2025 a 2026.

Návrh viacročného programového rozpočtu Obce Majcichov na roky 2024 - 2026 bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce (www.majcichov.sk). Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej mohli fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade.

A. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu viacročného programového rozpočtu na roky 2024 – 2026 (ďalej len návrh rozpočtu), ktorý bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce (www.majcichov.sk). Posudzovala som zákonnosť, ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu (ďalej len OZ).

Legislatívnym východiskom zostavenia rozpočtu je zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Podľa §4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce.

Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou, ako aj finančné vzťahy k

právnickým osobám, ktorých je zakladateľom. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Podľa §9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Návrh rozpočtu je zostavený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Navrhované výdavky rozpočtu obce sú alokované do 12 programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy.

Rozpočet na rozpočtový rok 2024 je po jeho schválení OZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY ROZPOČTU

Zostavenie návrhu rozpočtu neprebiehala práve v ideálnych podmienkach (vnútorných - - pomerne neskorý termín parlamentných volieb a s tým spojené vytvorenie novej vlády a rekordne krátky čas na zostavenie rozpočtu s prihliadnutím na riziká, ktoré by prinieslo rozpočtové provizórium a tiež vonkajších – nepriaznivá geopolitická situácia v súvislosti s vojnou v susednej krajine).

Tvorbu rozpočtu obce ovplyvnila aj skutočnosť, že v čase jeho zostavovania nebol ešte schválený štátny rozpočet, v ktorom by bol určený objem podielu obce na výnose dane z príjmov fyzických osôb. V čase tvorby rozpočtu neboli ešte rozpracované ani transféry zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy. Vychádzalo sa z doteraz známych údajov a z predpokladaných príjmov a výdavkov. V avizovanom návrhu rozpočtu SR na rok 2024 je vidieť snahu o konsolidáciu verejných financií a počíta sa so znížením deficitu z tohtoročnej úrovne 6,52% HDP na 5,97 % v roku 2024. Schodok sa tak má znížiť o viac ako 0,5 % HDP. Niektoré konsolidačné opatrenia, samozrejme po schválení parlamentom, s ktorými sme nemohli rátať sa tak dotknú aj nášho rozpočtu, napr. zvýšený zdravotný odvod.

Východiskom pre zostavenie návrhu rozpočtu je vývoj príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t. j. skutočné plnenie rozpočtu k 31. 12. 2021, k 31.12.2022, monitoring vývoja rozpočtu za rok 2023 a očakávané plnenie rozpočtu k 31. 12. 2023. V príjmovej časti rozpočtu sa vychádza z aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2024 až 2026, ako aj z uzatvorených zmluvných vzťahov, ktoré ovplyvňujú príjmovú aj výdavkovú časť rozpočtu.

Navrhovaný rozpočet obce vrátane finančných operácií, je zostavený ako prebytkový, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok, vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Bežný rozpočet je zostavený ako schodkový; schodok je rozpočtovaný vo výške 21 110 €.

Kapitálový rozpočet je zostavený tiež ako schodkový; schodok je rozpočtovaný vo výške 321 120 €.

Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý prostriedkami z rezervného fondu prostredníctvom finančných operácií, t.j. finančnými prostriedkami obce z minulých rokov.

Tabuľka č. 1
(rozpočet na rok 2024)

Príjmy bežné celkom	2 660 575,00
v tom: obec	2 417 059,00
ZŠ	202 516,00
MŠ	41 000,00
Príjmy kapitálové	0
Výdavky bežné celkom	2 681 685,00
v tom: obec	824 415,00
ZŠ	1 473 880,00
MŠ	383 390,00
Výdavky kapitálové	321 120,00
v tom: obec	150 000,00
ZŠ	171 120,00
Finančné operácie celkom	366 340,00
v tom: obec	315 000,00
ZŠ	51 340,00
Hospodárenie obce	24 110,00
v tom:	
Bežný rozpočet	- 21 110,00
Kapitálový rozpočet	- 321 120,00
Finančné operácie	366 340,00

V nasledujúcej **tabuľke č. 2** je uvedený prehľad najdôležitejších príjmov rozpočtu za posledných 10 rokov, teda v rokoch 2013 – 2022, odhad plnenia rozpočtu na rok 2023 a navrhovaný rozpočet na rok 2024.

Tabuľka č. 2

Rok	Rozpočet bežných príjmov (bez RO)	% plnenia	Rozpočet podielovej dane	% plnenia a	Rozpočet dane z nehnutel. nosti	% plnenia	Rozpočet et poplatk ov za KO a DSO	% plnenia	Rozpočet vodného	% plnenia	Rozpočet transféro v zo ŠR	% plnenia
r.č.	1	1a	2	2a	3	3a	4	4a	5	5a	6	6a
2013	866 834	347 000	347 000	108,92	110 180	110,71	35 000	111,9	27 000	70,42	297 000	111,56
2014	935 317	380 000	380 000	106,91	110 180	110,18	39 500	98,82	27 000	108,14	326 000	107,3
2015	946 862	380 000	380 000	119,77	118 200	103,84	39 500	97,8	27 000	109,25	326 000	110,62
2016	1 057 020	450 000	450 000	114,--	126 200	100,06	43 000	95,73	31 000	86,54	370 000	100,65
2017	1 097 860	490 000	490 000	112,56	126 280	100,54	43 000	100,98	31 000	99,13	372 000	104,18
2018	1 157 020	541 000	541 000	115,26	126 780	101,13	41 000	112,75	27 000	145,41	387 000	115,58
2019	1 288 289	714 000	714 000	101,75	128 550	99,96	47 220	102,36	35 000	101,77	472 589	116,98
2020	1 690 629	720 000	720 000	109,08	145 900	105,86	59 850	97,99	36 000	110,47	642 679	97,94

2021	1663053	720 000	720 000	117,81	145 900	106,79	59 850	100,84	38 000	139,51	675 453	116,92
2022	1 873 092	347 000	347 000	119,24	153 300	101,90	60 460	99,94	38 000	63,94	774 186	98,93
2023	2 131 087	113,27*	990 000	109,09*	156 330	100,00*	88 500	100,00*	45 000	100,00*	832 207	121,62*
2024	2 417 059	x	1075000	x	156 330	x	67000	x	50 000	x	1046379	x

* očakávané plnenie

Z údajov predchádzajúcej tabuľky vidíme, že od roku 2013 do roku 2023, t. j. za 11 rokov sa bežné príjmy obce zvýšili 2,5-krát. To nám umožňovalo uhrádzať nielen bežné výdavky na chod obce, ale aj rozšírenú reprodukciu, t.j. rôzne investičné akcie, ktoré sme mohli financovať z vlastných zdrojov bez úverov.

V minulých rokoch sme sa pri zostavovaní rozpočtu obce mohli oprieť o prognózy MF SR, ale vzhľadom na súčasnú situáciu, keď ešte nie je schválený ani štátny rozpočet je práca na zostavovaní rozpočtu podstatne náročnejšia. Opakuje sa situácia z minulého roka, kedy sa štátny rozpočet tiež zostavoval neskôr.

Inštitút finančnej politiky zverejnil v októbri daňovú prognózu, ktorá obsahuje aktuálny vývoj daňových príjmov na rok 2023 a predpoklad výberu daní na roky 2024 až 2026. Údaje uvedené v aktualizovanej daňovej prognóze sa bytostne dotýkajú miest a obcí. Samosprávy boli v priebehu celého predchádzajúceho volebného obdobia atakované legislatívnymi opatreniami zo strany vlády a parlamentu, ktoré spôsobili enormné výpadky daňových príjmov (napr. daňový bonus) a zvýšili tlak na výdavkovú časť rozpočtov miest a obcí (inflácia, vysoké ceny energií).

Na tomto základe boli vypracované aj daňové prognózy. ZMOS vo svojom vyhlásení k daňovej prognóze vyjadril veľké znepokojenie, nakoľko pre rok 2024 sa predpokladá výnos DPFO pre mestá a obce 2 020,3 mil. eur, čo je v porovnaní s aktuálnou prognózou na rok 2023 (2493,9 mil. eur) výpadok dane z príjmov fyzických osôb v objeme takmer 473,6 mil. eur. Daňová prognóza predpokladá, že mestá a obce vyberú na dani z nehnuteľnosti cca 519 mil. eur v roku 2024. V prípade, že by chcela samospráva výpadok DPFO sanovať z výnosu dane z nehnuteľností, musela by sa daň z nehnuteľnosti pre rok 2024 zvýšiť o takmer sto percent, čo je pre samosprávy neprijateľné vzhľadom na sociálno-ekonomickú situáciu občanov. Táto nie veľmi priaznivá situácia v narastaní budúcich príjmov sa nutne odrazí aj vo výdavkoch obce.

Rozpočet výdavkov bežného a kapitálového rozpočtu

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2024 sú výdavky rozpočtu usporiadané do 12 programov a v rámci nich 30 podprogramov. Ku každému programu a podprogramu sú priradené aj zámery s konkrétnym číselným vyjadrením, ktoré sa majú realizovaním jednotlivých podprogramov a programov docieľiť. Číselne vyjadrené zámery sa 2x do roka monitorujú a výsledky monitoringu sa uvádzajú v monitorovacej správe k 30. 06. a hodnotiacej správe k 31. 12. sledovaného roka.

Kompletný „Programový rozpočet obce na rok 2024“ je samostatnou prílohou návrhu rozpočtu obce. Programy a podprogramy vychádzajú z predpokladaných ekonomických možností obce s prihliadnutím na súčasnú nie práve najlepšiu ekonomickú situáciu.

Z celkových rozpočtovaných výdavkoch vo výške **3 002 805 €** budú tvoriť kapitálové výdavky v roku 2024 **321 120 €**, t.j. 10,69 %. Na týchto kapitálových výdavkoch sa bude obec podieľať sumou 150 tis. € (realizácia kanalizačných prípojkov – 15 tis. €, rekonštrukcia chodníkov – 80 tis. €, rekonštrukcia KD – 50 tis.€, projektová dokumentácia – 5 tis. €). Zvyšok z kapitálových výdavkov t.j. 171 120 € bude realizovať ZŠ (rekonštrukcia strechy – 85 tis. €, modernizácia – 80 tis. € a 6 120 € - nákup prístrojov do školskej jedálne).

Najväčší podiel na celkových výdavkoch má z 12-tich programov program „Vzdelávanie“, a to

67,55 %. V minulých rokoch sa tento podiel pohyboval okolo 60 %.

ZÁVER

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2024 – 2026 a tiež ako programový dokument, ktorý spĺňa základné princípy programového rozpočtovania.

Konštatujem, že predkladaný návrh rozpočtu zabezpečuje financovanie základných funkcií samosprávy a preneseného výkonu štátnej správy za predpokladu dôsledného rešpektovania právnych predpisov a dodržiavania maximálnej hospodárnosti pri vynakladaní rozpočtovaných prostriedkov.

Na základe uvedených skutočností o d p o r ú ě a m obecnému zastupiteľstvu

schváliť

návrh programového rozpočtu Obce Majcichov a zriadených rozpočtových organizácií na rok 2024

a

zobrať na vedomie

návrh programového rozpočtu Obce Majcichov a zriadených rozpočtových organizácií na roky 2025, 2026.

V Majcichove dňa 12. 12. 2023

Ing. Rozália Hanzelová
hlavná kontrolórka

